

В связи с этим зреет ситуация для пересмотра государственного стандарта, с целью отразить в нем все риски, которые получает студент в результате обучения и дальнейшей профессиональной деятельности. С целью обновления государственного стандарта, следует изучить аналогичную ситуацию и проблемы в странах Евросоюза, что должно обеспечить в дальнейшем пересмотр условий для обучения и обеспечения рабочих мест для будущих специалистов в области изобразительного искусства. А так же может стать основанием для пересмотра и снижения возраста, трудового стажа, позволяющего выход на пенсию или включение в льготную категорию граждан.

Но уже сегодня возможно и необходимо разработать комплекс профилактических приемов и упражнений, призванных облегчить физическое, психологическое и эмоциональное состояние в коллективе студентов во время занятий, обязательное выполнение, которых, приведет к улучшению общего соматического состояния. Как упредительную меру, ввести обязательную консультацию психолога, с дальнейшей психологической поддержкой. Создать информационное поле для контакта со студенческим активом вуза, с целью выявления и привлечения внимания к проблеме через социальные сети. Активировать профком студентов. Внедрить институт наставничества студентов 4 и 5 курсов над первокурсниками и создания здорового коллектива, как в обучении, так и в профессиональной деятельности в целом, что сократит период адаптации новичков.

Оборудовать комнату для отдыха студентов и физической разгрузки, оборудованную шведской стенкой и тренажерами. Провести в мастерские профессиональные вытяжки и оборудовать травильные шкафы в мастерских, где идет травление, а также обеспечить переход на современные технологии и использование нетоксичных смесей. Возможно, заменить материалы животного происхождения, растительными.

Таким образом при содействии со стороны министерства образования, администрации вуза и обязательном контроле преподавательского состава за исполнением необходимых профилактических мер, а также привлечению студенческих коллективов, ситуация с приобретением профессиональных заболеваний станет стабильно улучшаться и приведет к снижению рисков.

Гришина Катерина Андріївна (Одеса) – асистент кафедри українознавства Одеської державної академії будівництва та архітектури

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ – ГОЛОВНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

В останні роки в Україні здоров'я молоді катастрофічно погіршилось. Дослідивши освітні заклади в умовах здоров'язберігаючих, педагогічних технологій вказують на те, що існують суперечності між традиційним рівнем реалізації діяльності науково-педагогічного персоналу освітніх закладів і сучасними потребами суспільства в інноваційних підходах фахівців-новаторів з творчим, науковим мисленням. Виховна система, зміни в змісті й організації діяльності навчальних закладів, їх інноваційна спрямованість повинні об'єднуватись з проблемою збереження та зміцнення здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Аналіз педагогічної практики в освітніх закладах України засвідчує, що більшість захворювань у студентів пов'язана з недоліками здійснення навчально-виховного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі, що зумовлює потребу в підвищенні ефективності системи роботи педагогічного персоналу щодо здоров'язбереження молоді шляхом організації і здійснення методичної роботи навчального закладу [3, с. 47].

Державна політика України вагомо впливає на здоров'язбереження шкільної освіти, забезпечуючи основу для розроблення підходів до розв'язання проблеми здоров'я молоді. Численні дослідження останніх років доводять, що кожна третя дитина, яка приходить до першого класу, має проблеми в стані здоров'я. На сьогоднішній день головним чинником погіршення здоров'я дітей та молоді виступають педагогічні умови: невідповідність методик і технологій виховання віковим та функціональним можливостям, нераціональна організація

навчальної діяльності, функціональна некомпетентність педагогічного персоналу щодо питань охорони й зміцнення здоров'я, відсутність єдиної системи роботи з формування цінності здорового способу життя [1, с. 12].

Здоров'язбережувальні технології є головною складовою усіх педагогічних технологій, спрямованих на зміцнення здоров'я учасників навчально-виховного процесу. До них належать: – здоров'язбережувальні (профілактичні щеплення, забезпечення рухової активності, вітамінізація, організація збалансованого харчування); – оздоровчі (фізична підготовка, загартовування, гімнастика); – навчання здоров'ю (лекція-бесіда); – виховання культури здоров'я (діяльність гуртків та клубів, виховні заходи, спортивні змагання, розваги, конкурси).

Мета здоров'язбережувальних освітніх технологій – забезпечення умов фізичного, психічного, соціального та духовного комфорту, що сприяють продуктивній навчально-пізнавальній і практичній діяльності учасників освітнього процесу, заснованій на науковій організації праці та культури здорового способу життя особистості.

Головні здоров'язбережувальні компоненти: – аксіологічний, гносеологічний, екологічний, емоційно вольовий, здоров'язбережувальний, фізкультурно-оздоровчий. Здоров'язбережувальні освітні технології слід розглядати як технологічну основу прогресивної педагогіки, що керує прийомами, формами і методами організації навчання й виховання дітей та молоді без шкоди для їхнього здоров'я [2, с. 38].

В основу здоров'язбережувального навчально-виховного процесу входить компетентнісний підхід. Поняття „компетентність” – визначається як набір знань, умінь, навичок, здібностей, цінностей, способів діяльності, що сприяє особистому успіху, покращує якість навчально-виховного процесу.

Зв'язок навчально-виховного процесу сприяє формуванню й розвитку декількох категорій компетентності: 1) соціальній компетентності - вміння та навички оцінити свої можливості, проявляти самостійність та ініціативу. Формуванню соціальної компетентності сприяє проведення нестандартних уроків з урахуванням індивідуальних стилів роботи та можливостей молоді: дослідна робота, розв'язання задач; 2) здоров'язбережувальній компетентності – це комплекс знань, умінь, ставлень та цінностей, які спрямовані на збереження й зміцнення здоров'я. Формувати цю компетентність допомагає емоційний комфорт на уроці, проведення хвилин рухової активності, використання парт-конторок; 3) життєтворчій компетентності – це володіння культурою взаємин педагога та студента або студента з педагогом, застосовувати мовленнєві навички, діяти в нестандартних ситуаціях. Цьому сприяє позитивна мотивація діяльності педагога та молоді, наявність позитивних психологічних настанов за допомогою слова, почуттів, жестів; 4) інформаційній компетентності – здібність молоді орієнтуватися в інформаційному середовищі, знаходити потрібну інформацію та оперувати нею. Формуванню і вдосконаленню допомагають задачі, для розв'язання яких потрібен пошук інформації, задачі з використанням статистичних методів аналізу.

Більшу частину доби школяри та студенти проводять в навчальних закладах. Тож основним завданням процесу навчання є не тільки навчити, сформувані повні вміння та навички, розвинути творчий потенціал, а й максимально зберегти здоров'я молоді. Цьому допомагає використання в навчально-виховному процесі здоров'язбережувальних технологій.

Таким чином, здоров'язбережувальні технології – такі, що створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці молоді в освітніх закладах, й ті, що вирішують завдання раціональної організації виховного процесу. Звичайно, вирішення проблеми здоров'я дітей та молоді потребує значної уваги всіх зацікавлених у цьому: педагогів, медиків, батьків, представників громадськості. Але особливе місце та відповідальність в оздоровчій діяльності відводиться освітній системі.

Ефективність формування здорового способу життя вимагає активного залучення молоді до здоров'язбережувального навчального процесу, формування в неї активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я.

На сьогоднішній час у сфері освіти з'явилися такі тенденції як стрімке зростання кількості дітей та поширення кількості соматичних і психофізичних захворювань у підлітків та молоді, зниження якості освіти. Педагогічна практика показує, що велика кількість школярів та студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності перебуває у стані хронічної втоми, яка є основою нервовопсихічного виснаження. Педагогічні помилки негативно впливають на психіку студентів у вигляді невротичних порушень, що викликає в молоді низький рівень пізнавальної активності, послаблений рівень мотивації навчальної діяльності.

Важливе значення надається збереженню психічного, духовного та соціального здоров'я молоді. Це вимагає створення у навчальному закладі особливої комфортної атмосфери, яка б відкрила кожному студенту позитивний простір для особистісного зростання в інтелектуальній, духовній і соціальній сферах. На досягнення цієї мети мають бути спрямовані зусилля адміністрації, педагогів, медичної та психологічної служб, батьків – тобто всіх учасників навчально-виховного процесу. Для активної соціалізації більшості з них важливим є досягнення успіху та самореалізація в різних видах діяльності, серед яких: клубні форми роботи, екскурсії, конкурси, ігри, валеологічні акції, діяльність громадських організацій.

Однією з основних складових успіху в збереженні і зміцненні здоров'я молоді є їхній позитивний психологічний та емоційний настрій. Він залежить від самопочуття у школі, сім'ї, колі друзів. Від того, яким чином організоване педагогічне середовище, залежить психічний та духовний світ молоді. Конкретні кроки щодо створення комфортного клімату в групі починаються з аналізу результатів діагностування стану здоров'я. Досконале володіння даними про стан здоров'я молоді одночасно із здобуттям соціальної освіти та організацією практичної діяльності студентів, пов'язаної з оволодінням навичками здорового способу життя, допомагає корегувати та покращувати стан здоров'я студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ващенко О. Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах / О. Ващенко, С. Свириденко. // Директор школи. – 2006. – № 20. – С. 12–15.
2. Здоров'язберігаючі технології у навчальному закладі / упоряд. О. Колонькова, О. Литовченко. – К. : Шкільний світ, 2009. – 128 с.
3. Концепція формування позитивної мотивації та здоровий спосіб життя у дітей та молоді // Основи здоров'я: книга для вчителя. – К. : Генеза, 2005. – С. 47–57.

Каранфілова Олена Володимирівна (Одеса) – кандидат філософських, доцент кафедри філософії, політології, психології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури

Леоненко Марія Ігорівна (Одеса) – студентка гр. А-225 Одеської державної академії будівництва та архітектури

ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ

У ХХ столітті виникла проблема формування екологічної свідомості. Це відбулося, тому що людство усвідомило наслідки своєї діяльності, які призвели до екологічної кризи. Проявами кризи є нераціональне використання природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, зникнення ряду тварин та рослин. Сьогодні активізувалися дослідження у різних сферах діяльності, які пов'язані з необхідністю розуміння взаємодії людини та природи. Наслідком стало наукове обґрунтування проблеми формування екологічної свідомості особистості, яке має різні варіанти розв'язання.

Суперечливим також є питання формування екологічної свідомості особистості, зокрема, в процесі шкільного навчання. Ця суперечливість викликана тим, що лише з 2011 року предмет «Екологія» включений в типові навчальні плани для старшої школи, а до цього